

- Na drie pogingen slaat de hitter de bal met een kleine knuppel, plankje.
- Een hitter kan niet uitgaan door fout te slaan, de laatste optie is de bal in het speelveld te gooien.
- Een extra punt kan worden verdiend door een tweetal door als veldspeler een vangbal te maken. Dit punt wordt opgeteld bij de behaalde punten als slagpartij.
- Bij een oneven aantal speelt een leerling steeds met een ander en worden de punten die met het tweetal behaald zijn individueel opgeteld, hierdoor kan er een individuele winnaar ontstaan.

Op- en uitbouwmogelijkheden

Een opbouw naar deze vorm zou kunnen zijn dat er gespeeld wordt met een zachte grotere bal. Het vangen en overgooien zal voor de jongere kinderen dan eenvoudiger worden. De bal kan ook het veld worden ingegooid of worden geschopt. Hierdoor valt de grondvorm slaan echter uit het spel, maar wordt wel schieten toegevoegd.

Een andere opbouw mogelijkheid is het slaan vanaf een statief. Dit is natuurlijk de eenvoudigste vorm, maar kan als opbouw naar slaan uit de hand. De vervolgkeuze is natuurlijk afhankelijk voor de doelgroep; tenniscricket, slaghout en een kleine knuppel. Deze slagmaterialen worden met één hand gebruikt.

Een uitbouw op het slaan kan worden gemaakt, door de bal door de andere loper van het tweetal te laten opgooien, waardoor beiden voordeel hebben van een goed aangegooide bal. Op deze manier is er immers geen tegengesteld belang, omdat beide spelers bij hetzelfde team horen en samen punten willen halen.

Een uitbouw naar gooien en mikken kan worden gemaakt door dit spel te spelen met een frisbee. Hierdoor zullen de leerlingen met dezelfde regels opnieuw worden uitgedaagd om met ander materiaal te werpen (hitter) en overgooien en vangen (veldspelers). Een uitbouw voor goede lopers kan zijn dat zij de hoedjes met hun handen moeten tikken en bij een goed tweetal kan nog de beperking worden gegeven dat een hoedje dat

door de ene loper is getikt (met voet of hand) niet ook door de ander mag worden gebruikt.

Bijzondere aandachtspunten

Natuurlijk is het goed om extra materiaal klaar te hebben liggen om leerlingen of te kunnen helpen of uit te dagen als ze dat nodig hebben, zoals eerder in dit artikel is besproken. Dit spel is zo ontworpen dat het geheel zelfstandig gespeeld kan worden door minimaal twaalf spelers op één derde van een half voetbalveld, waarbij alle leerlingen bezig zijn. Door dit veld twee of drie keer naast elkaar neer te leggen (zie tekening) kan er bewogen worden door alle leerlingen van een klas. Je kunt ervoor kiezen om het aantal zones aan te passen als je minder leerlingen hebt, deze aanpassing kan effect hebben op de speelbaarheid van het spel.

Natuurlijk kan dit spel ook worden gebruikt als onderdeel van een les, zodat er verschillende activiteiten binnen de les kunnen plaatsvinden. Om de rol van scheidsrechters en puntentellers door elke leerling te laten vervullen binnen dit spel, kan ervoor gekozen worden dit spel te spelen met zestien leerlingen. Vier leerlingen nemen dan de regeltaken op zich. Een tweetal zal dan de rol van scheidsrechter op zich nemen; deze leerlingen zorgen ervoor dat iedereen zich opstelt in de juiste vakken, dat het slagteam goed klaarstaat en het juiste materiaal gebruikt. Het andere tweetal telt de punten van de twee hitters. Dit viertal draait mee in het doordraaisysteem, de scheidsrechters komen na deze rol aan slag en de leerlingen uit zone één worden puntentellers. De puntentellers worden scheidsrechter. De hitters gaan naar de eindzone. De eindzone naar zone 4 enzovoort.

Indoorvariant

Niet alle slag- en loopspelen lenen zich voor binnen. Met enige aanpassing is dit spel geschikt om binnen te spelen. Dit spel kan bewust worden ingepland, of als alternatief voor een verregende buitenles, met als lesdoel slag- en loopspelen. Er is weinig specifiek materiaal voor nodig, wat binnen niet beschikbaar is.

Het slaan met een tennisbal kan eventueel worden vervangen door een bounceball stick en een low bounceball. Het veld heeft natuurlijk andere afmetingen, waardoor de zones kleiner worden. Uitgaande van een zaal van 21 bij 12 meter, kan de slagzone ongeveer één meter breed zijn en vier zones van vijf meter. Dit betekent dat er vier zones zijn waar we per zone veldspelers in plaatsen. Is er een grotere zaal of sporthal ter beschikking, dan kunnen zoveel als mogelijk de originele maten worden gebruikt. Voor de veiligheid is het belangrijk om matjes recht tegen de muur te zetten bij de eindzone.

Er zijn mogelijke aanpassingen ten opzichte van de outdoor variant. Een aantal leerlingen zit op de bank en wacht tot ze aan de beurt zijn, waarbij het volgende tweetal scheidsrechter is. Doordraaien is dan als volgt: de scheidsrechters worden de nieuwe slagmensen en alle tweetallen schuiven door naar achteren, waarbij het laatste tweetal naar de bank gaat. Voordat dit tweetal gaat zitten is hun taak puntenteller. Dit tweetal houdt de punten bij op het whiteboard.

Wordt de bal in één keer tegen de achtermuur geslagen, dan telt dat voor vijf punten. Met de loopacties kunnen beide lopers nog maximaal vier punten behalen door het aantikken van recht-opstaande turnmatjes tegen de muur.

Tot slot

Zoals in het artikel beschreven zijn er variaties en aanpassingen mogelijk, waarvan een aantal staat beschreven. Wij zijn benieuwd naar jullie ervaringen en welke nieuwe variaties en toepassingen op dit spel nog meer kunnen worden gemaakt. ●

Contact

m.voorthuijzen@hva.nl
Mathieu Voorthuijzen en **Ronald Mijzen**
 zijn docent op de ALO Amsterdam

Foto

Mathieu Voorthuijzen

Kernwoorden

RoMa, slag- en loopspel

Contact
hansdijkhoff@gmail.com

CANONLO.NL

CanonLO ook in 2025 een welkome vraagbaak

De CanonLO wordt door veel collega's en studenten geraadpleegd. Om nog beter te kunnen zoeken/vinden wat je wil weten, zijn we bezig om samenvattingen met trefwoorden van de vensters te maken. Die plaatsen we dan op de Kennisbank. Ben je daar iets aan het zoeken dan is de kans groot dat je doorgesluist wordt naar onze CanonLO.

Drijvende krachten achter het ontstaan van deze website waren/zijn Kees van Tilborg, Harry Stegeman en Gert van Driel. In 2012 is de website officieel 'in de lucht' gegaan als een cadeau aan het hoofdbestuur ter ere van het 150-jarig bestaan van de KVLO.

Vensters

De vensters staan stuk voor stuk voor ijkpunten op die tijdslijn van 1862 tot nu: ze staan allemaal voor een belangrijke, bepalende gebeurtenis of ontwikkeling die zich op enig moment in die periode voordeed. In ieder venster wordt kort via tekst en illustraties geïnformeerd over die gebeurtenis en over daaraan gerelateerde zaken. Heel vaak is die gebeurtenis alleen maar de aanleiding, de 'binnenkomer', en gaat het venster als zodanig over de desbetreffende thematiek in brede zin. Zo gaat venster 1959 'Basisleerplan lichamelijke oefening voor het algemeen vormend onderwijs' heel even over dat Basisleerplan maar verder vooral over daaropvolgende stappen in de landelijk gecoördineerde leerplanontwikkeling.

De keuze voor de vensters is tot stand gekomen door een gericht verzoek aan een groot aantal goed ingevoerde vakgenoten om belangrijke gebeurtenissen en/of thema's aan te dragen. Een soortgelijke oproep werd gedaan in het vakblad. De redactie heeft vervolgens, rekening houdend met de vele suggesties, haar keuze gemaakt. Daarna zijn de vensters ontwikkeld en geschreven door een breed samengestelde schrijversgroep (zie de auteurslijst vensters). De auteurs zijn elk op het gebied van hun venster op één of andere manier deskundig en bijzonder betrokken. De vensters dragen dan ook sporen van deze persoonlijke interesse van de auteurs.

Niet stilstaan maar doorgaan

Ontwikkelingen in het heden zorgen ervoor dat zaken soms moeten worden aangepast. Daarover schreef ik enige tijd geleden. In een van de vorige afleveringen van deze rubriek schreef ik ook over de lancering van de biografie van Fredrik Croesen. Kees van Tilborg, man van het eerste uur, is de auteur. Hij is, samen met Frans Kaandorp, ook verantwoordelijk voor aanpassingen en samenvoegingen van vensters in 2024. Een best omvangrijke operatie.

In 2025 worden enkele biografieën aan het oeuvre toegevoegd. Deze personen zijn van grote waarde geweest voor ons vak en/of onze vereniging. Zo blijven we bezig om de CanonLO een waardevol document te laten zijn voor eenieder die belangstelling heeft in (de geschiedenis van) ons mooie vak. ●

De redactie van de CanonLO wenst iedereen een mooi jaar toe en veel leesplezier.